

Setanta-cinc anys del Col·legi d'Arquitectes a les Terres de l'Ebre



Antoni López Daufí
Arquitecte i vocal de cultura del
COAC-Ebre

Què tenen en comú Bob Dylan, el Jeep i El Corte Inglés? Doncs que tant el flamant premi Nobel de Literatura com el llegendari automòbil nord-americà i els grans magatzems comercials han celebrat enguany el seu 75è aniversari. A aquest trio atzarós i septuagenari cal afegir, també, la representació del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya a l'Ebre, nascuda, com tots ells, fa quinze lustres.

Acabada la Guerra Civil i arran de l'adopció oficial de Tortosa pel general Franco s'obria a aquesta ciutat l'oficina comarcal de Regiones Devastadas y Reparaciones, un organisme estatal encarregat de la reconstrucció física -i moral- d'aquells territoris cruament castigats per la contesa bèl·lica. A aquesta decretada reparació de postguerra, centrada en els grans equipaments municipals i altres edificis públics, s'hi sumarien altres arquitectes que treballarien a títol individual en obres de propietaris particulars. L'organització de tot plegat propiciaria la creació -el 7 de ge-

ner del 1941- d'una sotsdelegació del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya a les Terres de l'Ebre amb l'arquitecte José M. Franquet, veritable pare fundador, al capdavant.

La primera seu col·legial estava ubicada al número 5 del carrer de la Mercè; un edifici d'habitatges, propietat de la mare del mateix Franquet, 'doña' Carmen Martínez. En aquell indret, compartint l'espai amb unes cosidores que confeccionaven sotanes per als capellans de la diòcesi tortosina, iniciava el seu trajecte una colla d'arquitectes accidentalment destinats a sargir les malmeses trames urbanes inciviment devastades per la desraó de la guerra. Més endavant, al 1953, aquesta seu es traslladaria a l'entresòl del carrer del Pintor Gimeno per passar, l'any 1977, al carrer dels Mercaders i establir-se, amb el canvi de segle, a la modernista casa Bau.

En aquest període de temps hem assistit a profunds canvis socials i tecnològics. Hem transitat de la penetrant olor dels vapors d'amoniac de la

primera màquina reproductora de plànols a la informàtica insípida de la impressora làser. Hem passat de l'enveuable lleugeresa física dels expedients dels projectes a l'ingent i insuportable volum de paperassa tècnica que ens veiem obligats a complimentar actualment. De l'històric quartet de col·legiats precursors (Franquet, Bartlett, Ubach i Fornies) fins als cent divuit inscrits actuals. Del visat presencial al visat telemàtic. D'entre totes aquestes migracions, cal destacar-ne la que es produïa el 17 de desembre del 1996 -data històrica en l'esdevenir arquitectònic ebrenc- quan, després de persistents i justes reivindicacions liderades per l'arquitecte Joan Manuel Margalef, s'assolia la condició de demarcació independentitzant-nos de Tarragona i equiparant-nos en rang a les capitals de província.

Així, doncs, caldria cercar els orígens de la presència del COAC a les comarques ebrencs en la implantació i en l'activitat rectora de Regiones Devastadas, la qual desen-

cadena una venturosa oferta de faena per a tots els tècnics i agents de l'àmbit de l'edificació. Procedents de latituds llunyanes, arquitectes d'RRDD com Eduardo Torallas, Santiago Sanguinetti, César Jalón o Luís Calvo -alguns d'ells, depurats pel mateix aparell de l'Estat- col·laboraren estretament amb els seus col·legues locals arribant a ocupar càrrecs dins les corresponents juntes dels col·legis d'arquitectes (Javier Peña) i d'aparelladors (Jesús Caballero). A la vegada, alguns membres (Francesc Ubach, Francesc Navarro) d'aquestes associacions professionals es van incorporar a la plantilla d'RRDD col·laborant-hi, fins i tot, més enllà de la data del seu desmantellament oficial, l'any 1957.

És per tot això que hem volgut evocar aquest moment fundacional en l'exposició *Ciutats reconstruïdes. Ac-*

ció conjunta de Regiones Devastadas i el COAC-Ebre, la qual serà inaugurada el dia 15 de desembre a les 19.30 h a la seu col·legial i a la qual esteu convidats. Tres quarts de segle després, mentre bufem les espelmes d'aquest aniversari tan assenyalat, el col·lectiu d'arquitectes de l'Ebre continuem fent camí mantenint el mateix compromís de servei que ofereixen aquells coneguts grans magatzems, la perseverança lírica del llorejat bard de Minnesota i la mateixa polivalència de l'aclamat vehicle tot terreny.

EL DIBUIX DE LA SETMANA per Jokin Moya

SEMPRE HI HA UN